

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
Copernicusstraat 17
3772 CV BARNEVELD

JAARVERSLAG 2017

RAPPORT

Inzake jaarverslag 2017

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

JAARVERSLAG 2017

INHOUD

pagina

1. Bestuursverslag

1.1	Algemeen	4
1.2	Activiteiten en financiële positie	5
1.3	Informatie over het bestuur	8
1.4	Risicoanalyse	9
1.5	Toekomst	11

2. Jaarrekening 2017

2.1	Balans per 31 december 2017	14
2.2	Staat van baten en lasten	16
2.3	Overzicht lastenverdeling	18
2.4	Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat	20
2.5	Toelichting op de balans	22
2.6	Toelichting op de baten	26
2.7	Toelichting op de lasten	28
2.8	Ondertekening	30

3. Overige gegevens

3.1	Samenstellingsverklaring	32
-----	--------------------------	----

Bijlage

Begroting 2018

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

1. BESTUURSVERSLAG

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

1.1 Algemeen

1.1.1 Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

De vereniging is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Den Haag ingeschreven onder nummer 40407494. De statutaire naam van de Vereniging luidt: Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons. Zij is statutair gevestigd te Den Haag. De rechtsvorm is de vorm van een vereniging.

1.1.2 Omschrijving van de doelstelling

De vereniging heeft als doel het Evangelie te verspreiden zoals dit in de Bijbel - Gods heilig Woord - is geopenbaard, opdat velen met dit Evangelie in aanraking komen en hun leven hiernaar richten (art. 3 van de statuten).

De visie van het bestuur bestaat uit het zorg dragen voor de (blijvende) aanwezigheid van de Bijbel of van Bijbelgedeelten in hotels, pensions, bed & breakfast locaties, vakantiebungalows, ziekenhuizen, verpleeg- en zorginstellingen, hospices, gevangenissen, op schepen en voor zover mogelijk in andere instellingen.

Het beleid is erop gericht zoveel mogelijk overnachtingslocaties in Nederland gratis te voorzien van een Bijbeluitgave. Met dat doel wordt het maximaal haalbare aantal locaties benaderd met de vraag om toestemming voor plaatsing. Daarnaast worden gratis Bijbeluitgaven aangeboden aan diaconale instellingen, missionaire werkgroepen en aan personen en organisaties die zich bezighouden met vluchtelingenwerk en evangelisatie.

Om de doelstelling van de vereniging te realiseren, is fondsenwerving nodig. Deze fondsen worden geworven via donateurs, leden, kerken en stichtingen.

1.1.3 Juridische structuur

De Bijbelvereniging is een zelfstandig opererende vereniging.

1.1.4 Samenstelling bestuur en beroepskrachten per 31 december

Bestuur

Voorzitter	: de heer H.M. Jager, Purmerend
Secretaris	: de heer W. van Halem, Kampen
Penningmeester	: de heer A.P. van Leeuwen, Amstelveen
Lid	: de heer A.J. Hulzebosch, Ridderkerk
Lid	: mevrouw ds. A. van der Meij, Prinsenbeek

Beroepskrachten

Bureaumanager : de heer J. van Middendorp, Barneveld (0,6 FTE, 0,7 Fte per 1 december).

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

1.1.5 Statutenwijziging

Gedurende het verslagjaar zijn de statuten niet gewijzigd.

1.2 Activiteiten en financiële positie

1.2.1 Activiteiten

In het verslagjaar 2017 werden 107.896 Bijbeluitgaven geplaatst en vonden 439 Bible Boxen een bestemming. In 2016 plaatsten medewerkers en vrijwilligers 89.648 Bijbels en 524 Bible Boxen. Het aantal geplaatste Bible Boxen is, na een piek in 2016, wat teruggelopen. Daarentegen maken de aantallen verspreide Bijbeluitgaven een stormachtige groei door: van 18.164 in 2013 naar 27.348 in 2014 naar 58.043 in 2015. En nu dus via 89.648 in 2016 naar 107.896 in 2017. In vier jaar tijd dus een verzesvoudiging van het aantal! De behoefte aan Bijbeluitgaven in veel verschillende talen neemt nog steeds toe. In 2017 werden daarom ruim 96.000 Bijbels aangekocht, waarvan een substantieel deel in een diversiteit aan talen. Het aantal talen werd in 2017 weer uitgebreid. Ook de Nieuwe Testamenten in de Bible Boxen zijn grotendeels gedrukt in een groot aantal buitenlandse talen. Steeds meer (kerkelijke) organisaties weten de weg te vinden naar onze website om gratis Bijbels aan te vragen voor onder meer daklozen, ex-gedetineerden, studenten, vluchtelingen en asielzoekers.

Het plaatsen van Bijbels in hotels, pensions, bed & breakfast-locaties en vakantiebungalows vraagt verhoudingsgewijs veel aandacht. Reeds eerder had het bestuur zich bezonnen op mogelijkheden om (ook) deze locaties de nodige aandacht te kunnen blijven geven. Omdat in de loop van de jaren de contacten met de locaties meer en meer zijn gaan verlopen via mail en telefoon en het bezorgen van Bijbels nagenoeg helemaal heeft plaatsgemaakt voor het verzenden ervan, werden via de website, social media en nieuwsbrieven oproepen geplaatst om vrijwilligers te werven voor de functie van rayonvertegenwoordiger. Dat leidde tot reacties van meerdere geïnteresseerden, waarvan uiteindelijk één vrijwilliger zich het hele jaar heeft ingezet in deze functie. Het werk bestaat uit het (opnieuw) benaderen van de genoemde locaties om de interesse te peilen naar, en het aanbieden van de mogelijkheden tot, het neerleggen van Bijbels in de kamers en/of het plaatsen van een Bible Box. Het onderhouden van bestaande contacten en het aangaan van nieuwe contacten is namelijk een belangrijk onderdeel van de missie van de Bijbelvereniging. Inmiddels zijn de bestaande contacten, die behoorden tot de doelgroep, allemaal weer benaderd. Tot de doelgroep behoorden de locaties waar in het verleden Bijbels zijn geplaatst, maar waarmee al tenminste vier jaar geen contact was geweest. Op dit moment is de rayonvertegenwoordiger actief om per provincie nieuwe locaties te benaderen om de mogelijkheid voor het plaatsen van Bijbels en/of de Bible Box aan te bieden en de interesse daarvoor te peilen. De lijsten zijn aangeleverd door een (andere) vrijwilliger.

De kinderbijbels, zowel in het Nederlands als in andere talen, worden gretig afgenomen! Ze worden gebruikt voor evangelisatiedoelinden, tijdens de inburgering van gezinnen en bijvoorbeeld bij het Godsdienst Vormend Onderwijs op openbare scholen.

Onder punt 1.5 wordt ingegaan op de financiële positie van de Bijbelvereniging.

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

In onderstaande overzicht zijn de locaties waarmee contact is geweest, gespecificeerd. Als het begrip 'hotels' wordt gebruikt, is dit een praktische verzamelnaam voor hotels, pensions en bed & breakfast-locaties. Ook behoren een woningstichting en een conferentiecentrum hierbij. Bij het begrip 'zorginstellingen' in de overzichten betekent dit dat hierin ziekenhuizen, psychiatrische huizen, hospices en verpleeg- en verzorgingshuizen zijn begrepen.

<i>Locaties</i>	<i>2017</i>	<i>2016</i>	<i>2015</i>	<i>2014</i>
Hotels	499	315	476	776
Bungalowparken	18	38	30	49
Zorginstellingen	243	165	884	1.094
Schepen/scholen/gevangenis	119	84	81	81
Diaconale organisaties/kerken	1.551	1.067	1.887	34
Totaal	2.430	1.669	3.358	2.034

1.2.2 Kengetallen

	Totaal 2017	Begroot 2017	Totaal 2016
Doelbestedingspercentage van de baten:			
Bestedingen aan doelstellingen/totale baten	99,50%	82,06%	78,12%
Doelbestedingspercentage van de lasten:			
Bestedingen aan doelstellingen/totale lasten	82,78%	73,68%	80,93%
Wervingspercentage:			
Wervingskosten/som van de geworven baten	10,69%	11,73%	9,31%
Beheer- en administratiekostenpercentage:			
Kosten beheer en administratie/totale lasten	8,33%	15,79%	9,45%

Door een gericht beleid op het verminderen van de lasten en het verhogen van de opbrengsten, zijn de gebudgetteerde, hierboven vermelde, percentages allemaal ruimschoots gehaald.

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

1.2.3 Beleid en methoden voorlichtingskosten en kosten fondsenwerving

Onze vereniging is in het bezit van het CBF-certificaat: 'erkend goed doel'. Het bestuur is er op gefocust steeds aan alle beoordelingscriteria te blijven voldoen om in het bezit te blijven van dit certificaat. Die beoordelingscriteria zijn: missie/maatschappelijke waarde, middelen, activiteiten & organisatie, doelrealisatie, governance, verantwoording en belanghebbenden.

Met betrekking tot de methoden van fondsenwerving staat het bestuur voor door middel van vier direct mailings per jaar (potentiële) donateurs en leden tot het geven van (een) bijdrage(n) te bewegen. Daarnaast worden fondsen aangeschreven die hun vermogen aanwenden voor onder andere de doelstellingen die de Bijbelvereniging voor ogen heeft.

Met betrekking tot de voorlichtingskosten en de kosten eigen fondsenwerving: de kosten van het aanwezig zijn met een infotafel bij daarvoor in aanmerking komende gelegenheden worden als voorlichtingskosten aangemerkt, evenals de helft van de kosten van nieuw foldermateriaal. Ook de eventuele kosten van promotiefilms van (ambassadeurs van) de vereniging worden gerekend tot voorlichtingskosten, evenals de kosten voor advertenties en flyers. Tot de kosten eigen fondsenwerving worden gerekend de kosten van direct mails, en de (andere) helft van de kosten van nieuw foldermateriaal. Omdat het foldermateriaal deels is bedoeld als voorlichting en deels als fondsenwervend middel wordt ingezet, worden de kosten hiervan evenredig verdeeld over deze posten. Ook van de personeelskosten wordt een daarop betrekking hebbend percentage aangemerkt als kosten van eigen fondsenwerving (20%) en als voorlichtingskosten (15%).

1.2.4 Beleid met betrekking tot omvang en functies van reserves en fondsen

De reservering van de Bijbelvereniging bestaat, naast een continuïteitsreserve, uit een bestemmingsreserve en een reorganisatiereserve.

De continuïteitsreserve is bedoeld voor de korte termijn en wordt aangehouden ter dekking van de kosten voor het geval de inkomsten onverhoopt zouden teruglopen. Het bestuur wil (naar) een niveau van anderhalf maal de normaliter te verwachten directe kosten binnen een vol kalenderjaar.

De bestemmingsreserve dient om projecten te dekken uit eigen financiële middelen. Bijvoorbeeld om diverse Bij-beluitgaven te bekostigen, die zullen worden ingezet als evangelisatiemiddel.

De reorganisatiereserve diende om de gevolgen van herbeoordeling van personeels-/pensioenkosten of bijvoorbeeld (extra) opslagkosten financieel mogelijk te maken. Aangezien het reorganisatieproces is afgerond en extra opslagkosten voorlopig niet meer aan de orde zijn, is de reorganisatiereserve opgeheven en is het saldo toegevoegd aan de bestemmingsreserve.

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

1.2.5 Beleggingsbeleid

De niet direct benodigde gelden voor lopende zaken worden geparkeerd op spaarrekeningen. Het bestuur is vanwege het verhoogde risico geen voorstander van beleggingen en hiervan is ook nooit sprake geweest.

1.2.6 Vrijwilligersbeleid

Vrijwilligers wordt aangeboden de gemaakte kosten te vergoeden.

1.2.7 Communicatiebeleid met belanghebbenden

Met betrekking tot het communicatiebeleid lopen de contacten in eerste instantie veelal via de voorzitter of de bureaumanager. Daarna worden deze eventueel gedelegeerd naar andere bestuursleden of medewerkers.

1.3 Informatie over het bestuur

1.3.1 Taak en werkwijze van het bestuur

Het bestuur is belast met het besturen van de vereniging, bepaalt het beleid, stelt financiële richtlijnen vast en heeft de eindverantwoordelijkheid van de dagelijkse leiding. Het voert de besluiten van de Algemene Ledenvergadering uit. Het bestuur is bevoegd tot het sluiten van overeenkomsten tot het verkrijgen, vervreemden of bezwaren van registergoederen en, na goedkeuring van de algemene vergadering, tot het sluiten van overeenkomsten waarbij de vereniging zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidsstelling voor een schuld van een derde verbindt.

Het bestuur kent de functies van voorzitter, vicevoorzitter, secretaris en penningmeester. De functies van secretaris en van penningmeester kunnen in één persoon zijn verenigd. Het bestuur vergadert tenminste vier maal per jaar en verder indien tenminste drie leden van het bestuur dit verzoeken of de voorzitter dit gewenst acht. In het verslagjaar heeft het bestuur zes keer vergaderd (naast de Algemene Ledenvergadering). Tussentijds is er regelmatig onderling contact geweest per e-mail en telefoon over lopende zaken.

Voor de jaarlijkse algemene ledenvergadering worden de financiële administratie en de schriftelijke vastlegging van de inkomsten en de uitgaven nagekeken en wordt de rekening van baten en lasten over het verstreken verenigingsjaar samengesteld. Het bestuur heeft de samenstelling van de jaarrekening opgedragen aan een registeraccountant, die daarvan een verklaring opstelt

1.3.2 Bezoldiging- en vergoedingenbeleid

De leden van het bestuur en commissieleden ontvangen geen bezoldiging. Een redelijke vergoeding van de door leden van het bestuur ten bate van de vereniging gemaakte kosten en door hen verrichte uitvoerende werkzaamheden is toegestaan.

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

1.3.3 Wijze benoemen en zittingsduur bestuur

Het bestuur van de vereniging bestaat uit tenminste vijf natuurlijke personen, leden van de vereniging. Bestuursleden hebben zitting op persoonlijke titel. De leden worden benoemd en ontslagen door de algemene ledenvergadering. De zittingsduur van een bestuurslid is vijf jaren. Een bestuurslid is na afloop van deze periode terstond herkiesbaar.

1.3.4 Nevenfuncties bestuursleden

- De heer H.M. Jager : Voorzitter stichting voor Zending en Diaconaat binnen de Bond van Vrije Evangelische Gemeenten in Nederland, voorzitter kerkenraad Vrije Evangelische Gemeente Wormerveer, bestuur Diaconale Stichting Gevangenzorg, lid Raad van Toezicht Penitentiaire Inrichtingen Heerhugo-waard, lid comité Bond van Vrije Evangelische Gemeenten in Nederland, lid Raad van Kerken in Nederland.
- De heer A.P. van Leeuwen : Voorzitter Commissie van Beheer Nederlands Gereformeerde Kerk te Amsterdam-Centrum, vicevoorzitter Raad van Toezicht Waardeburgh, penningmeester St. Deo Volente.
- De heer W. van Halem : Freelance journalistiek medewerker De Persgroep.
- De heer A.J. Hulzebosch : Geen
- Mevrouw ds. A. van der Meij : Bestuurslid Leids Universitair Fonds Breda.

1.4 Risicoanalyse

Wat is een risicoanalyse: inleiding

Een risicoanalyse is kort gezegd een overzicht van alle mogelijke risico's die het resultaat (negatief) kunnen beïnvloeden en waarin voor elk risico wordt aangegeven wat het gevolg zou zijn als het risico zich voordoet, welke maatregelen getroffen kunnen worden ter beheersing hiervan en wie deze maatregelen het beste kan nemen. Een goede risicoanalyse is echter geen star en simpel overzichtslijstje maar behoort een dynamisch proces te zijn. Zoals elke organisatie loopt ook de Bijbelvereniging risico's bij het realiseren van haar doelstellingen. Op 11 oktober 2016 zijn de herziene richtlijn RJ 650 voor fondsenwervende organisaties en de nieuwe richtlijn RJK C2 voor kleine fondsenwervende organisaties gepubliceerd. Dit laatste was nodig, omdat de normen van de erkenningsregeling RJ 650 niet verplicht werden gesteld voor organisaties in categorie A en B.

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

Risicoanalyse

Inkomsten	De inkomsten van de Bijbelvereniging bestaan uit vrijwillige bijdragen van zowel (kerkelijke) organisaties als individuen. Op basis van onze jarenlange ervaring kunnen we jaarlijks een begroting opstellen, die recht doet aan realistische verwachtingen. Eén ervan is dat nieuwe uitgaven ook weer nieuwe donateurs genereren. Een recent voorbeeld daarvan is het in de markt zetten van de Bible Box. Daarnaast brengen we elk kwartaal een nieuwsbrief uit, die blijkens de reacties niet alleen wordt gelezen maar waarop ook in financiële zin wordt gereageerd. Verder wijzen we op de presentie tijdens conferenties, symposia e.d. Ook hiermee geven we onze bekendheid en daarmee de noodzaak van (gratis) bijbelverspreiding een solide basis.
Beleggingen	De niet direct benodigde gelden worden geparkeerd op spaarrekeningen. Het bestuur is vanwege het verhoogde risico geen voorstander van beleggingen en hiervan is ook nooit sprake geweest.
Negatieve publiciteit	Het bestuur is zich ervan bewust dat negatieve publiciteit een daling van de inkomsten ten gevolge kan hebben. Hierop is geanticipeerd door het vaststellen van een calamiteiten-communicatieplan. Uitgangspunten: transparante en eenduidige communicatie, één woordvoerder.
Brand	De activiteiten van onze vereniging vinden voornamelijk plaats op twee plekken: die op het kantoor aan de Copernicusstraat 17, 3772 CV Barneveld en die in het distributiecentrum, Eigen Haard 51 te Balk. Om na een onverhoopte brand de Bijbelvoorraad in het distributiecentrum, Eigen Haard 51 te Balk, zo snel mogelijk weer op peil te kunnen hebben, is een degelijke brandverzekering afgesloten bij Donatus.
Continuïteit bestuur	Het bestuur bestaat uit vrijwilligers, die geen belangen hebben in de organisatie. Bij vertrek van een of meerdere leden zullen de resterende bestuursleden zich inspannen om deze leemtes z.s.m. aan te vullen.
Continuïteit uitvoering	Een groot deel van de uitvoering ligt in handen van de bureaumanager, de belangrijkste werknemer van onze vereniging. Bij (tijdelijke) uitval kan een (beroepsmatige) vervanger worden ingevlogen. Zijn werkzaamheden worden regelmatig gemonitord door een van de bestuursleden.
Fraude	De penningmeester controleert regelmatig de financiële processen, zoals die door de bureaumanager worden uitgevoerd. Eventuele fraude kan op deze wijze vroegtijdig worden onderkend.

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

1.5 Toekomst en maatregelen 2018

Verspreiding van Bijbeluitgaven

Tot enkele jaren geleden verspreidde de Bijbelvereniging haar uitgaven alleen maar in hotels, vakantie-huisjes, zieken- en verpleeghuizen, hospices en andere overnachtingslocaties, zoals in gevangenissen en op schepen. We spraken over het 'plaatsen' van Bijbels en we controleerden periodiek of deze uitgaven nog representatief (netjes, leesbaar e.d.) waren. Dit werkveld is sterk gewijzigd. De laatste jaren verspreidt de Bijbelvereniging niet alleen in hotels en andere reguliere locaties, maar ook op zeeschepen, penitentiaire inrichtingen, verzorgingstehuizen e.d. Daarnaast vinden Bijbels ook hun weg via intermediairs als diaconale instellingen, het justitiepastoraat, evangelisatiewerkgroepen en organisaties die zich richten op de opvang van vluchtelingen.

Meerdere talen

Met het laatstgenoemde roeren we direct de belangrijkste wijziging van de Bijbelvereniging aan. Verspreidden we tot voor enkele jaren geleden het Woord slechts in de talen Nederlands, Duits, Frans en Engels, nu gaan er uitgaven in meer dan 70 talen de deur uit. En daarmee zijn wel de meest gesproken, maar zeker nog niet alle in Nederland gesproken talen afgedekt.

Speciale uitgaven

De in november 2016 gepresenteerde uitgave InZicht - een boekje met thematisch gerangschikte Bijbelteksten en met illustraties van Otto de Bruijne, gericht op ouderen en mensen in knelsituaties - is een groot succes. Inmiddels zijn al vele duizenden exemplaren verspreid. De reacties op deze kleurrijke uitgave zijn dan ook zeer positief te noemen.

Kinder- en jongerenbijbels

Onder kinderen en jongeren bestaat ongedacht veel behoefte aan een Bijbel op hun eigen niveau. De behoeften zijn echter zeer divers. Afkomst, leefomgeving, opleiding en opvoeding zijn onder andere elementen die daarbij een grote rol spelen. Vandaar dat gestreefd wordt naar een breed aanbod van kinder- en jongerenbijbels. In 2017 is daarmee een start gemaakt.

Organisatie

In 2017 is het gebruik van de website voor het plaatsen van bestellingen sterk toegenomen. Inmiddels komt meer dan 80% van de aanvragen langs deze weg binnen. Een rayon-vertegenwoordiger is, als vrijwilliger, zeer actief in het benaderen van hotels. In 2017 zijn vooral hotels benaderd waar in het verleden al Bijbels werden geplaatst. Verdwenen Bijbels werden in een aantal gevallen aangevuld. Nieuwe hotels zijn regelmatig wel bereid enkele Bijbels neer te leggen bij de receptie, maar het plaatsen op de kamers ligt vaak veel moeilijker. Door het bredere aanbod in zowel talen als kinder- en jongerenbijbels zien we wel een groeiende vraag bij gevangenissen en zorginstellingen.

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

Financieel resultaat

Helaas is er een stevig tekort van ruim € 80.000,00. De belangrijkste oorzaak is de groeiende vraag naar Bijbels. Een stijging van zo'n 20% en een gemiddeld iets hogere inkoopprijs zijn de redenen van dit tekort. De doelstelling van de Bijbelvereniging, te weten het plaatsen en verspreiden van Bijbeluitgaven, is zeer succesvol. Het gevolg is dat er tekorten ontstaan. Natuurlijk is overwogen om het aanvragen van Bijbels af te remmen. Maar wij hopen daar niet toe te hoeven overgaan. Wel is het aantal aan te vragen exemplaren in een groot aantal gevallen in principe gemaximeerd. Voor 2018 is een bescheiden tekort begroot. Het bestuur heeft echter besloten de vacature van 0,4 FTE in 2018 nog niet in te vullen, zodat naar verwachting toch een dekkende exploitatie mogelijk zal zijn. Daarnaast wordt geprobeerd de gemiddelde inkoopprijs te verlagen, door vaker en met grotere hoeveelheden Bijbels bij de uitgevers in verschillende landen in te kopen. Ook zal aan bestellers van Bijbels wat indringender gevraagd worden om een donatie of gift. In vergelijking tot andere organisaties blijkt onze vereniging weinig legaten te ontvangen. Besloten is om mee te doen met de gestarte actie van ruim 90 organisaties om mensen te attenderen op de mogelijkheid te legateren aan een goed doel. 'Toegift' is de naam waaronder wordt gewerkt. Alleen organisaties die het CBF-keurmerk hebben kunnen hieraan meedoen.

Namens het bestuur
H.M. Jager

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

2. JAARREKENING 2017

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

2.1 Balans per 31 december (na resultaatbestemming)

ACTIVA		31-12-2017	31-12-2016
		€	€
<u>Vaste activa</u>			
Materiële vaste activa	2.5.1	-	-
		-----	-----
<u>Vlottende activa</u>			
Vorraden	2.5.2	143.342	111.983
		-----	-----
Vorderingen	2.5.3	82	2.599
		-----	-----
Liquide middelen	2.5.4	5.338	119.688
		-----	-----
Totaal activa		<u>148.762</u>	<u>234.270</u>
		=====	=====

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

PASSIVA		31-12-2017	31-12-2016
		€	€
Reserves	2.5.5		
Continuïteitsreserve		81.757	163.652
Bestemmingsreserve		19.990	6.489
Reorganisatiereserve		-	13.501
		<u>101.748</u>	<u>183.642</u>
		-----	-----
Vorzieningen			
Pensioenvoorziening	2.5.6	40.547	43.514
		-----	-----
Kortlopende schulden			
Belastingen en sociale lasten	2.5.7	2.589	3.202
Overige kortlopende schulden	2.5.8	3.878	3.912
		<u>6.467</u>	<u>7.114</u>
		-----	-----
Totaal passiva		<u>148.762</u>	<u>234.270</u>
		=====	=====

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

2.2 Staat van baten en lasten

		Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
		€	€	€
BATEN				
Baten van particulier	2.6.1	243.979	213.250	268.630
Baten van bedrijven	2.6.2	6.741	5.750	7.200
Baten van andere organisaties-zonder-winststreven	2.6.3	48.052	36.000	43.335
Som van de geworven baten		<u>298.772</u>	<u>255.000</u>	<u>319.165</u>
LASTEN				
Doelstelling				
Besteed aan doelstelling	2.3	289.659	207.048	243.759
Afwaardering voorraad doelstelling	2.3	19.777	-	99.997
Voorlichting	2.3	7.631	2.200	6.130
		<u>317.067</u>	<u>209.248</u>	<u>349.886</u>
Werving				
Wervingskosten	2.3	31.930	29.915	29.705
Beheer en administratie				
Kosten van beheer en administratie	2.3	29.920	44.837	27.904
Som van de lasten		<u>378.917</u>	<u>284.000</u>	<u>407.495</u>
Saldo voor financiële baten en lasten		<u>-80.145</u>	<u>-29.000</u>	<u>-88.330</u>
Saldo financiële baten en lasten	2.7.4	-1.750	-800	-558
Saldo van baten en lasten		<u><u>-81.895</u></u>	<u><u>-29.800</u></u>	<u><u>-88.888</u></u>

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

2.2 Staat van baten en lasten (vervolg)

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
Resultaatbestemming			
Continuïteitsreserve	-81.895	-29.800	-
Bestemmingsreserve	13.501	-	-85.975
Reorganisatiereserve	-13.501	-	-2.913
Totaal resultaatbestemming	-81.895	-29.800	-88.888

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

2.3 Overzicht lastenverdeling

		Besteed aan doelstelling			
Lasten		Geplaatste Bijbel- uitgaven	Voorlichting	Eigen fondsen- werving	Beheer en administratie
		€	€	€	€
Besteed aan doelstelling	2.7.1	271.947	-	-	-
Publiciteit en communicatie	2.7.2	-	1.626	23.923	-
Personeelskosten	2.7.3	14.012	6.005	8.007	15.412
Huisvestingskosten		-	-	-	4.487
Kantoor- en algemene kosten		3.701	-	-	10.020
Afwaardering Bijbeluitgaven		19.777	-	-	-
Totaal lasten		309.437	7.631	31.930	29.919

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

2.3 Overzicht lastenverdeling (vervolg)

	Totaal 2017	Begroot 2017	Totaal 2016
	€	€	€
Besteed aan doelstelling	271.947	181.450	202.775
Publiciteit en communicatie	25.549	26.600	24.675
Personeelskosten	43.436	55.150	59.740
Huisvestingskosten	4.487	3.300	3.275
Kantoor- en algemene kosten	13.721	17.500	17.033
Afwaardering Bijbeluitgaven	19.777	-	99.997
	<u>378.917</u>	<u>284.000</u>	<u>407.495</u>
	-----	-----	-----
Doelbestedingspercentage van de baten:			
Bestedingen aan doelstellingen/totale baten	99,50%	82,06%	78,12%
Doelbestedingspercentage van de lasten:			
Bestedingen aan doelstellingen/totale lasten	82,78%	73,68%	80,93%
Wervingspercentage:			
Wervingskosten/som van de geworven baten	10,69%	11,73%	9,31%
Beheer- en administratiekostenpercentage:			
Kosten beheer en administratie/totale lasten	8,33%	15,79%	9,45%

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

2.4 Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

2.4.1 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis Richtlijn C2 voor 'Richtlijn Kleine Fondsenwervende Organisaties' van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Doel van deze Richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn.

De jaarrekening is opgesteld in euro's.

2.4.2 Vergelijkende cijfers

Het negatieve exploitatiesaldo van 2017 is ten laste gebracht van de continuïteitsreserve. Dit negatieve saldo is veel hoger dan begroot doordat er veel meer Bijbeluitgaven zijn verspreid dan waar rekening mee was gehouden.

2.4.3 Algemene grondslagen van waardering

Voor zover niet anders vermeld zijn de activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.4.4 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa benodigd voor de doelstelling en voor de bedrijfsvoering worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen. De afschrijvingen bedragen een percentage van deze verkrijgingsprijs.

2.4.5 Voorraden

De waardering van de voorraad voor de doelstelling is gewaardeerd op actuele waarde. Waardering op actuele waarde geeft een goed inzicht, omdat de uitgaven immers gratis worden verstrekt. Aangesloten is op de waarderingsmethoden in de boekhandel. De actuele waarde bedraagt 25% van de aankoopprijs van de boeken.

2.4.6 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen (geamortiseerde) kostprijs.

2.4.7 Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van de vereniging. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel. Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader van de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen.

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

2.4.8 Pensioenvoorziening

De voorziening betreft een pensioenverplichting jegens een voormalige werknemer van de Bijbelvereniging. De voorziening wordt gewaardeerd volgens bedrijfseconomische grondslagen en is bepaald op basis van een actuariële berekening.

Grondslagen van resultaatbepaling

2.4.9 Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald door het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

2.4.10 Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld, derhalve indien de betaling is aangekondigd. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen.

2.4.11 Lasten

Tot de lasten worden alle op de verslagperiode betrekking hebbende kosten gerekend.

2.4.12 Personeelsbeloning

Salarissen en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

2.4.13 Kostentoerekening

De volgende kostensoorten worden als volgt nader verdeeld over de bestedingscategorieën:

Kostensoort	Toerekening
Personeelskosten	35% aan doelstelling 15% aan voorlichting 20% aan fondsenwerving 30% aan beheer en administratie
Algemene kosten (opslag en verzekering van Bijbels)	100% aan doelstelling
Overige algemene kosten	100% aan beheer en administratie

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

2.5 Toelichting op de balans

ACTIVA

VASTE ACTIVA

2.5.1 Materiële vaste activa

Er zijn geen activa in gebruik voor de bedrijfsvoering.

Op duurzame gebruiksgoederen met een aanschafwaarde boven € 1.500 wordt afgeschreven. Activa met een lagere aanschafwaarde worden in het jaar van aanschaf ten laste van de exploitatie gebracht.

VLOTTENDE ACTIVA

2.5.2 Voorraden

De voorraad Bijbeluitgaven, zoals die is vastgesteld en gecontroleerd per 31 december 2017, is opgenomen tegen de waarde in het economisch verkeer (zijnde 25% van de aanschafprijs). De voorraden zijn opgeslagen in een opslagloods aan de Eigen Haard 51, 8561 EX te Balk en (geringe werkvoorraden) bij medewerker J. van Middendorp en penningmeester A.P. van Leeuwen.

Soorten Bijbeluitgaven	2017 Voorraad	2017 Geplaatst	2017 Gekocht	2016 Voorraad	2016 Geplaatst
Diverse Bijbeluitgaven	213.992	107.896	96.153	225.735	89.648
Bible Boxen	245	439	0	684	524
Totaal	214.237	108.335	96.153	226.419	90.172

Soorten Bijbeluitgaven	2017 Aantal	2016 Aantal	Gewaardeerde stuksprijs	2017 Bedrag	2016 Bedrag
Diverse Bijbeluitgaven	213.992	225.735	€ 2,67	€ 142.664	€ 110.087
Bible Boxen	245	684	€ 11,09	€ 679	€ 1.896
Totaal	214.237	226.419		€ 143.342	€ 111.983

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

2.5 Toelichting op de balans (vervolg)

	2017	2016
	€	€
<u>2.5.3 Vorderingen</u>		
Vooruitbetaalde software en pensioenpremie	-	1.211
Te ontvangen rente	82	841
Overige vorderingen	-	547
	<u>82</u>	<u>2.599</u>
	<u><u>82</u></u>	<u><u>2.599</u></u>
<u>2.5.4 Liquide middelen</u>		
Rekeningen-courant	1.961	5.653
Spaarrekeningen	3.377	114.035
	<u>5.338</u>	<u>119.688</u>
	<u><u>5.338</u></u>	<u><u>119.688</u></u>

Bij de ING zijn drie rekeningen-courant ondergebracht. De spaarrekening bestaat uit een Vermogen Spaarrekening bij de ING met rekeningnummer 539898 tegen een basis jaarrente van 0,05% per 31 december 2017.

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

2.5 Toelichting op de balans (vervolg)

PASSIVA

	2017	2016
	€	€
<u>2.5.5 Reserves</u>		
Continuïteitsreserve		
Saldo per 1 januari	163.652	163.652
Mutatie volgens resultaatbestemming	-81.895	-
Saldo per 31 december	<u>81.757</u>	<u>163.652</u>

De continuïteitsreserve is bedoeld voor de korte termijn en wordt aangehouden ter dekking van de kosten voor het geval de inkomsten onverhoopt zouden teruglopen. Het bestuur streeft naar een niveau van één tot anderhalf maal de normaliter te verwachten directe kosten binnen een vol kalenderjaar.

Bestemmingsreserve

Saldo per 1 januari	6.489	92.464
Mutatie volgens resultaatbestemming	13.501	-85.975
Saldo per 31 december	<u>19.990</u>	<u>6.489</u>

De bestemmingsreserve kan dienen om een bijzonder project te dekken uit eigen middelen. Bijvoorbeeld om diverse Bijbeluitgaven aan te schaffen, die zullen worden ingezet als evangelisatiemiddel. In 2016 is het negatieve exploitatiesaldo, dat is ontstaan als gevolg van de afwaardering van de Bijbeluitgaven, ten laste van de Bestemmingsreserve gebracht. De vele Bijbels in de verschillende talen zijn nagenoeg allemaal voor dit doel aangeschaft.

Reorganisatiereserve

Saldo per 1 januari	13.501	16.414
Mutatie volgens resultaatbestemming	-13.501	-2.913
Saldo per 31 december	<u>-</u>	<u>13.501</u>

Aangezien de reorganisatie in 2016 is afgerond, is de reservering hiervoor overbodig geworden. Derhalve is het saldo ten gunste van de bestemmingsreserve gebracht.

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

2.5 Toelichting op de balans (vervolg)

	2017	2016
	€	€
<u>2.5.6 Pensioenvoorziening</u>		
Saldo per 1 januari	43.514	43.488
Ontvangen rente	41	121
Dotatie	-	2.913
Onttrekking	-	-
Onttrekking boekjaar	-3.008	-3.008
Saldo per 31 december	<u>40.547</u>	<u>43.514</u>

De voorziening is gewaardeerd op basis van de waarde in het economisch verkeer. Jaarlijks wordt de uitkering aan de voormalig werknemer ten laste van de voorziening gebracht. De rente over het saldo wordt jaarlijks berekend en wordt ten gunste van de pensioenvoorziening geboekt. In 2014, 2015 en 2016 zijn jaarlijks nieuwe berekeningen gemaakt om de koopsom te bepalen die nodig is om het toegezegde, levenslange pensioen uit te kunnen keren. De berekening over 2017 geeft een vereiste voorziening aan van € 41.424.

2.5.7 Belastingen en sociale lasten

Af te dragen loonheffing	2.589	3.202
Saldo per 31 december	<u>2.589</u>	<u>3.202</u>

2.5.8 Overige kortlopende schulden

Reservering vakantietoelagen	1.066	941
Bankkosten 4 ^e kwartaal	550	400
Reservering accountantskosten	2.263	2.571
Saldo per 31 december	<u>3.878</u>	<u>3.912</u>

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

2.6 Toelichting op de baten

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
BATEN			
<u>2.6.1 Baten van particulieren</u>			
Giften van leden en donateurs	216.694	204.250	213.667
Eenmalige giften	7.006	4.000	4.988
Nalatenschappen	20.279	5.000	49.975
	<u>243.979</u>	<u>213.250</u>	<u>268.630</u>
<u>2.6.2 Baten van bedrijven</u>			
Giften van leden en donateurs	25	100	320
Overige giften van bedrijven	6.716	5.650	6.880
	<u>6.741</u>	<u>5.750</u>	<u>7.200</u>
<u>2.6.3 Baten van andere organisaties-zonder-winststreven</u>			
Giften van kerken en geloofsgemeenschappen *	43.792	36.000	43.335
Overige baten	4.260	-	-
	<u>48.052</u>	<u>36.000</u>	<u>43.335</u>

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

2.6 Toelichting op de baten (vervolg)

* In het volgende overzicht zijn deze giften gespecificeerd.

Giften van kerken en geloofsgemeenschappen

Namen kerken en geloofsgemeenschappen	Aantal		Bedrag	
	2017	2016	2017	2016
Protestantse Kerk in Nederland	125	116	25.599	25.594
Gereformeerde Kerken Vrijgemaakt	26	29	3.865	5.571
Gereformeerde Gemeenten	21	26	2.850	2.886
(Vrije) Evangelische Gemeenten	18	15	3.273	2.574
Nederlands Gereformeerde Kerken	8	7	2.278	1.713
Christelijke Gereformeerde Kerken	13	11	1.751	1.578
Baptistengemeenten	8	11	1.348	1.413
Vergadering van Gelovigen	5	4	1.165	777
Hersteld Hervormde Kerk	3	2	250	652
Overigen	16	8	1.413	577
Totaal	243	229	43.792	43.335

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

2.7 Toelichting op de lasten

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
<u>2.7.1 Besteed aan doelstelling</u>			
Geplaatste Bijbeluitgaven			
Diverse Bijbeluitgaven	267.078	200.000	196.964
Bible Boxen	4.869	4.000	5.811
Totaal besteed aan doelstelling	271.947	204.000	202.775

Bijna maandelijks werd een taal en/of Bijbeluitgave toegevoegd aan het assortiment. Per 31 december 2017 waren ruim 150 verschillende Bijbeluitgaven in 70 talen op voorraad.

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
<u>2.7.2 Publiciteits- en communicatiekosten</u>			
Mailings	22.034	24.000	23.183
Promotiemateriaal	1.641	300	96
Presentatie- en hostingkosten	1.874	1.500	1.396
	25.549	25.800	24.675

De mailings betreffen de kosten van viermaal een direct mail. Als promotiemateriaal zijn in 2016 en 2017 nieuwe flyers gedrukt. Tevens is in 2017 gebruik gemaakt van diverse reclame-uitingen. De presentatie- en hostingkosten betroffen in 2016 vooral het met een infotafel aanwezig zijn bij enkele congressen, alsook de hostingkosten van de webwinkel. In 2017 waren de kosten vooral gelieerd aan het bouwen van een totaal nieuwe website. Dit laatste vanwege het sterk toegenomen assortiment.

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

2.7 Toelichting op de lasten (vervolg)

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
	€	€	€
<u>2.7.3 Personeelskosten</u>			
Lonen en salarissen	31.394	35.750	36.221
Sociale lasten	6.166	7.650	7.483
Pensioenlasten	1.167	1.450	2.297
Dotatie/onttrekking pensioenvoorziening	-	-	2.913
Vrijwilligersvergoedingen	3.401	6.400	5.463
Overige personeelskosten	1.308	3.900	5.363
	<u>43.436</u>	<u>55.150</u>	<u>59.740</u>

Het aantal werknemers aan het einde van het boekjaar 2017: 0,7 (2016: 0,7). Er is aan het einde van het boekjaar 2017 een vacature van 0,4.

De bestuursleden zijn allen onbezoldigd. De kosten welke op verzoek vergoed worden, zijn daadwerkelijk gemaakte kosten door bestuursleden.

2.7.4 Saldo financiële baten en lasten

Financiële baten	41	600	719
Financiële lasten	-1.791	-1.400	-1.279
	<u>-1.750</u>	<u>-800</u>	<u>-560</u>

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

2.8 Ondertekening

Vastgesteld en goedgekeurd te Apeldoorn op 23 mei 2018.

H.M. Jager
Voorzitter bestuur

A.P. van Leeuwen
Penningmeester bestuur

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

3. OVERIGE GEGEVENS

ACCOUNTANTS
IN NON-PROFIT

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
Copernicusstraat 17
3772 CV BARNEVELD

SAMENSTELLINGSVERKLARING VAN DE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons

De jaarrekening van Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons te Barneveld is door ons samengesteld op basis van de van u gekregen informatie. De jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2017 en de staat van baten en lasten over 2017 met de daarbij horende toelichting. In deze toelichting is onder andere een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving opgenomen.

Deze samenstellingsopdracht is door ons uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder de voor accountants geldende Standaard 4410, 'Samenstellingsopdrachten'. Op grond van deze standaard wordt van ons verwacht dat wij u ondersteunen bij het opstellen en presenteren van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn C2 voor 'Richtlijn Kleine Fondsenwervende Organisaties' van de Raad voor de Jaarverslaggeving. Wij hebben daarbij onze deskundigheid op het gebied van administratieve verwerking en financiële verslaggeving toegepast.

Bij een samenstellingsopdracht bent u er verantwoordelijk voor dat de informatie klopt en dat u ons alle relevante informatie aanlevert. Wij hebben onze werkzaamheden, in overeenstemming met de daarvoor geldende regelgeving, dan ook uitgevoerd vanuit de veronderstelling dat u aan deze verantwoordelijkheid heeft voldaan. Als slotstuk van onze werkzaamheden zijn wij door het lezen van de jaarrekening globaal nagegaan dat het beeld van de jaarrekening overeenkwam met onze kennis van Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons. Wij hebben geen controle- of beoordelingswerkzaamheden uitgevoerd die ons in staat stellen om een oordeel te geven of een conclusie te trekken met betrekking tot de getrouwheid van de jaarrekening.

Bij het uitvoeren van deze opdracht hebben wij ons gehouden aan de voor ons geldende relevante ethische voorschriften in de Verordening Gedrags- en Beroepsregels Accountants (VGBA). U en andere gebruikers van deze jaarrekening mogen dan ook ervan uitgaan dat wij de opdracht professioneel, vakbekwaam en zorgvuldig, integer en objectief hebben uitgevoerd en dat wij vertrouwelijk omgaan met de door u verstrekte gegevens.

Voor een nadere toelichting op aard en reikwijdte van een samenstellingsopdracht en de VGBA verwijzen wij u naar www.nba.nl/uitleg-samenstellingsverklaring.

Was getekend te Sliedrecht, 22 mei 2018.

WITH accountants B.V.
P. Alblas RA

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

BIJLAGE

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

Begroting 2018

	Begroting 2018	Realisatie 2017	Begroting 2017
	€	€	€
BATEN			
Baten van particulieren	230.500	243.979	213.250
Baten van bedrijven	6.500	6.741	5.750
Baten van andere organisaties zonder winststreven	50.000	48.052	36.000
Overige baten	2.400	-	-
Som van de geworven baten	289.400	298.772	255.000
LASTEN			
Doelstelling			
Besteed aan doelstelling	250.130	289.659	207.048
Afwaardering voorraad doelstelling	-	19.777	-
Voorlichting	13.900	7.631	2.200
	264.030	317.067	209.248
Werving			
Wervingskosten	17.920	31.930	29.915
Beheer en administratie			
Kosten van beheer en administratie	21.600	29.920	44.837
Som van de lasten	303.550	378.917	284.000
Saldo voor financiële baten en lasten	-14.150	-80.145	-29.800
Saldo financiële baten en lasten	100	-1.750	-800
Saldo van baten en lasten	-14.050	-81.895	-29.800

Bijbelvereniging voorheen de Nederlandse Gideons
BARNEVELD

Toelichting op de begroting 2018 met de vergelijkende cijfers

	Begroting 2018	Realisatie 2017	Begroting 2017
	€	€	€
Baten			
Giften van leden en donateurs	230.000	223.435	210.000
Giften van kerken en geloofsgemeenschappen	50.000	43.792	36.000
Giften eenmalig	7.000	7.006	4.000
Nalatenschappen	-	20.279	5.000
Overige baten	2.400	4.260	-
Totaal baten	289.400	-81.895	255.000

Voor 2018 is rekening gehouden met een bescheiden stijging van de giften.

Lasten

Er wordt verwacht dat zich in 2018 een lichte teruggang zal voordoen ten opzichte van het aantal uitgaven dat in 2017 werd verstrekt. Verder zullen, door een herschikking van de soorten uitgaven, wat meer kosten vallen onder 'voorlichting' en wat minder onder de overige kosten.